

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:
președinte –Petru Ursache,
judecătorii –Ghenadie Nicolaev și Constantin Alerguș,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de partea vătămată Vasile Paladi împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2013, avocații Eugeniu Catana, Mihail Șura în numele inculpatului împotriva sentinței Judecătorei Hîncești din 12 august 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2013 în cauza penală în privința lui

Cherdivară Nicolae Gheorghe, născut la 04 mai 1974, originar și domiciliat în s. Ciuciuleni, r-nul Hîncești;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 20.09.2012 - 12.08.2013 (prima instanță)*
- 2. 13.09.2013 – 15.10.2013 (instanța de apel)*
- 3. 14.01.2014 – 05.03.2014 (instanța de recurs ordinar)*

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești din 12 august 2013, *Cherdivară Nicolae Gheorghe* a fost condamnat în baza art. 152 alin. (1) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 (un) an.

Acțiunea civilă a părții vătămate Paladi Vasile în partea încasării prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral, a fost admisă parțial, încasându-se din contul lui Cherdivară Nicolae în beneficiul părții vătămate Paladi Vasile prejudiciul moral în mărime de 3 000 (trei mii) le

2. În fapt, instanța de fond pe baza probelor administrate la dosar a constatat că, Cherdivară Nicolae, la data de 25 martie 2012, pe la orele 23:00, în s. Ciuciuleni, r-nul Hîncești, intenționat i-a aplicat lovituri cu o țeavă metalică peste diferite părți ale corpului lui Paladi Vasile, cauzându-i ultimului vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății mai mult de 21 zile ori de lungă durată.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- **partea vătămată Paladi Vasile**, care a solicitat casarea sentinței în partea aplicării pedepsei lui Cherdivară Nicolae, stabilindu-i o pedeapsa ce ar corespunde celor comise sub forma de închisoare, pentru a-l izola de societate în prevenirea comiterii unor alte infracțiuni analogice.

În motivarea apelului, a invocat că consideră pedeapsa stabilită foarte blînda, deoarece Cherdivară Nicolae l-a bătut, l-a maltratat, i-a pricinuit leziuni corporale, pînă în prezent face tratament.

Mai mult, inculpatul nu s-a apropiat de el, nu și-a cerut scuze, nu s-a interesat de starea sănătății lui, nu s-a oferit sa-l ajute cu cheltuielile suportate pentru tratament.

- **avocatul Catana Eugeniu**, în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit de prima instanță prin care în privința lui Cherdivară Nicolae să fie pronunțată o sentință de achitare conform prevederilor art. 390 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

În motivarea apelului avocatul a invocat că, consideră sentința în cauză neîntemeiată și ilegală. În cadrul cercetării judiciare, prin administrarea probelor prezentate de părți, atît a acuzării cît și a apărării, în coroborare cu materialele cauzei penale, învinuirea în privința lui Cherdivară Nicolae pe art. 287 alin. (3) Cod penal nu și-a găsit confirmarea și instanța de judecată a reîncadrat acțiunile ultimului în baza art. 152 alin. (1) Cod penal. A considerat că depozițiile părții vătămate urmează a fi apreciate critic dat fiind faptul ele se aflau în contradicție cu depozițiile celorlalte persoane audiate în ședința de judecată și care nu au fost negate de ultimul.

A menționat și faptul că în rezultatul atacului asupra lui Cherdivară Nicolae, ultimului i-au fost provocate leziuni corporale ușoare care, s-au confirmat prin raportul de expertiză medico-legală nr. 167 din 27 martie 2012.

De asemenea, a menționat că, în scopul evitării consecințelor și efectelor grave, a opus rezistență fizică atacanților, a luat un băț din grămada de lemne în care a căzut și haotic a început să lovească în toate părțile, făcîndu-i pe atacanți să părăsească curtea propriei sale gospodării, acesta fiind unicul mijloc de apărare a vieții sale, a membrilor familiei sale și a proprietății lor. Cherdivară Nicolae i-a pricinuit leziuni corporale părții vătămate Paladi Vasile fiind în stare de legitimă apărare, iar conform art. 35 Cod penal legitimă apărare se consideră cauza care înlătură caracterul penal al faptei.

A invocat că consideră ilegală condamnarea lui Cherdivară Nicolae în baza art. 152 alin. (1) Cod penal conform semnelor „vătămare intenționată medie a integrității sau a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de dereglare îndelungată a sănătății” deoarece, inițiator a fărâdelegilor din seara zilei de 25 martie 2012 au fost părțile vătămate și nu Cherdivară Nicolae, deci intenția lui în cauzarea leziunilor corporale părții vătămate Paladi Vasile a lipsit, iar condamnarea lui Cherdivară Nicolae în baza art. 152 alin. (1) Cod penal era ilegală, întrucât în raportul de expertiză medico-legală nr. 81-D din 02 mai 2012 greșit s-a indicat că lui Paladi Vasile i-au fost provocate vătămări corporale medii care au dus la dereglarea sănătății mai mult de 21 de zile, ori de lungă durată.

Astfel, ultimul a fost internat la 26 martie 2012 și externat la 11 aprilie 2012, deci vătămările corporale urmau a fi calificate ca fiind ușoare, pentru care răspunderea penală nu există.

Totodată a menționat și faptul că prima instanță nu a soluționat demersul avocatului Șura Mihail din 06 decembrie 2012 privind punerea ilegală sub învinuire a lui Cherdivară Nicolae, după expirarea termenului de bănuire.

- **avocatul Șura Mihail**, în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, în privința lui Cherdivară Nicolae să fie pronunțată o sentință achitare potrivit prevederilor art. 390 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

În motivarea apelului, avocatul a invocat că, inculpatul Cherdivară Nicolae, atît în faza urmăririi penale, cît și în instanța de judecată a declarat că, nu este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, aflîndu-se în stare de legitimă apărare, apărîndu-și familia și averea ocrotite de lege, de consecințele și efectele atacului părților vătămate Cociobanu Gheorghe și Paladi Vasile, modificarea învinuirii inculpatului Cherdivară Nicolae în instanța de judecată (art. 325 Codul de procedură penală „limitele judecării cauzei,„), în baza căreia, în concluzia apărării, a fost agravată situația inculpatului.

Potrivit prevederilor art. 19 alin. (1) Cod de procedură penală, “orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod, iar potrivit prevederilor alin. (3) „organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuितului, învinuitului, inculpatului, cît și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau îi agravează răspunderea.

A menționat faptul că, nefiind parte în faza de urmărire penală la finisarea urmăririi penale, cauza penală fiind atribuită spre judecare prin PCGD aleatoriu la 27 septembrie 2012, la data de 06 decembrie 2012, potrivit prevederilor art. 364 Cod de procedură penală, prin cancelaria judecătoreiei cu număr de înregistrare (7-094), apărarea a înaintat instanței de judecată cerere cu privire la scoaterea de sub urmărire penală a lui Cherdivară Nicolae, recunoscut prin ordonanța organului de

urmărire penală pe data de 26 aprilie 2012 în calitate de bănuț, care la data de 30 iulie 2012, ziua înaintării învinuirii conform art. 281, 282 Cod de procedură penală, nu mai deținea calitatea procedurală de bănuț și, faptul înaintării învinuirii lui Cherdivară Nicolae după expirarea termenului de 3 luni, stipulat în art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, în lipsa acordului Procurorului General sau adjuncților săi, de prelungire a calității procedurale de bănuț a lui Cherdivară Nicolae, mai mult de 6 (șase) luni, era ilegală, fapt prin care a fost încălcată Hotărîrea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 26 din 23 noiembrie 2010 „asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 364 alin. (3) Cod de procedură penală „cererile sau demersurile formulate, se soluționează de către instanța după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate”.

Invocînd în învinuirea adusă lui Cherdivară Nicolae sintagma calificativului „fară motiv” și luînd drept bază probele admise și administrate în ședința de judecată, după cum sunt declarațiile părților vătămăte și a martorilor audiați, s-a stabilit inexistența relațiilor ostile între părțile vătămăte și martori.

Apreciind declarațiile părților vătămăte Cociobanu Gheorghe, Paladi Vasile, cît și a martorilor în faza de urmărire penală și în instanța de judecată, s-a conchis că situația de conflict a fost inițiată și declanșată de însuși părțile vătămăte.

În astfel de circumstanțe, primind drept pericol real atacul părților vătămăte pentru propria viață și a apropiaților săi, inculpatul Cherdivară Nicolae, în scopul evitării consecințelor și efectelor grave, a opus rezistență fizică atacanților, forțîndu-i să părăsească ograda propriei sale gospodării, unde fusese și atacat către ultimii, fiind și unicul mijloc de a-și apăra membrii familiei, proprietatea sa, care în deplină măsură exclud, după caz „intențiile huliganice,, adică, acțiunile inculpatului Cherdivară Nicolae, drept semn calificativ invocat de către organul de urmărire penală și de acuzarea adusă.

Pe cazul violării domiciliului inculpatului Cherdivară Nicolae la data de 25 martie 2012 de către părțile vătămăte Paladi Vasile, Anghel, Cociobanu Gheorghe, la data de 27 aprilie 2012 a fost remisă către procurorul r-nului Hîncești cererea lui Cherdivară Nicolae, ultimul solicitînd pornirea cauzei penale în baza art. 179 Cod penal, la care la data de 07 mai 2012, procurorul în procuratura Hîncești, O. Scutelnic, i-a comunicat în formă scrisă că, împotriva lui Cherdivară Nicolae a fost pornită o cauză penală conform prevederilor art. 287 alin. (3) Cod penal, iar față de persoanele implicate în violare de domiciliu, motive de a fi trase la răspundere penală nu au fost stabilite, necătînd la faptul că, atît Anghel Vasile cu Paladi Vasile, cît și Cociobanu Gheorghe nu au negat declarațiile martorului minor Cherdivară Nicolae, martorilor Lupei Nicolae, Cherdivară Vera și a inculpatului Cherdivară Nicolae, pe cazul violării de domiciliu la data de 25 martie 2012.

Astfel, inițiatorul conflictului a fost Paladi Vasile, care a avut un comportament grosolan, însoțit de cuvinte necenzurate și expresii injurioase cu amenințarea inculpatului Cherdivară Nicolae în prezența fiului său, Cherdivară Nicolae, la data de 25 martie 2012, după pătrunderea în curtea casei inculpatului.

Acțiunile provocatoare ale părților vătămate Cociobanu Gheorghe și Paladi Vasile, care au părăsit ograda la insistența minorului Cherdivară Nicolae, și-au găsit continuare în urmărirea automobilului condus de către inculpat, depășirea abuzivă a acestuia, cu crearea situației de accident în trafic și parcarea nemijlocită, ghidat de partea vătămată Cociobanu Gheorghe în ograda inculpatului. În astfel de circumstanțe, afară fiind noaptea, inculpatul Cherdivară Nicolae și soția ultimului, martorul Cherdivară Vera, care în dependență de concluzia instanței, fiind supuși acestui calvar, nu și-au creat impresia unei depline situații de agresivitate, dar au primit drept real pericolul atacului din partea părților vătămate, necunoscute la momentul comiterii atacului, cu posibile consecințe și efecte grave pentru viața și sănătatea inculpatului, cât și a membrilor familiei sale.

Nejustificată a fost și concluzia instanței despre faptul că, „acțiunile inculpatului Cherdivară Nicolae, exprimate prin aplicarea loviturilor cu un obiect special adoptat, o bucată de lemn, au exclus starea de legitimă apărare și respectiv nu au fost îndreptate spre respingerea presupusului atac, intenția inculpatului fiind de a se răfui fizic cu persoana în cauză.

Apărarea a considerat că, concluzia instanței despre disproporționalitatea între faptele și acțiunile inculpatului îndreptate în privința părților vătămate și a presupusului pericol de atac din partea ultimilor, la fel nu a fost justificată și probată, dat fiind faptul că în instanță s-a stabilit cu certitudine prezența feciorului minor Cherdivară Nicolae și a soției sale, lipsiți de posibilitatea de a se apăra de realul pericol în lipsa intervenției inculpatului, pe de o parte, și autorii atacului, necunoscuți inculpatului, prezenței armelor asupra lor și numericul persoanelor implicate în conflict. Mai mult ca atât, personal nici inculpatul și nici soția sa cu feciorul minor, nu cunoșteau despre scopul atacanților.

De rînd cu cele invocate, în confirmarea nevinovăției lui Cherdivară Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, apărarea a conchis că leziunile provocate părții vătămate Paladi Vasile au fost cauzate în stare de legitimă apărare.

În această ordine de idei, apărarea concluzionat că, în baza administrării probelor admise în instanța de judecată, cercetării tuturor circumstanțelor sub toate aspectele, completă și obiectivă, vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzută de alin. (1) art. 152 Cod penal, nu și-a găsit confirmare legală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2013, au fost respinse ca nefondate apelurile avocaților în numele inculpatului.

A fost admis apelul părții vătămate Paladi Vasile, casată parțial sentința, în partea prejudiciului moral și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit de prima instanță.

A fost admisă acțiunea civilă și încasat de la Cherdivară Nicolae în beneficiul lui Paladi Vasile prejudiciul moral în mărime de 20 000 (douăzeci mii) lei.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a menționat faptul că, analizînd și verificînd în ansamblu probele cauzei penale, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și

coroborării lor, a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului Cherdivară Nicolae a indicilor infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, potrivit elementelor constitutive „vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății” .

În susținerea acestora, corect au fost menționate declarațiile inculpatului Cherdivară Nicolae, ale părților vătămate Paladi Vasile, Cociobanu Gheorghe, ale martorilor Zubcu Ion, Lupei Nicolae, Catana Gheorghe, Cherdivară Veronica, Cherdivară Nicolae, cât și ordonanța din 18 aprilie 2012 de începere a urmăririi penale (vol. 1, f.d. 1); cererea lui Paladi Vasile din 27 martie 2012 (vol. 1, f.d. 9); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25 mai 2012 (vol. 1, f.d. 28-30); raportul de expertiză medico-legală nr. 81-D din 02 mai 2012 (vol. 1, f.d. 64); procesul verbal de ridicare din 18 aprilie 2012 (vol. 1, f.d.69-72).

Colegiul întemeiat a considerat de a admite apelul părții vătămate Paladi Vasile, cu casarea parțială a sentinței, numai în partea acțiunii civile și anume în partea prejudiciului moral, dispunând încasarea de la Cherdivară Nicolae în beneficiul lui Paladi Vasile a sumei de 20 000 lei, care în concurs cu condamnarea lui Cherdivară Nicolae, părții vătămate Paladi Vasile îi va aduce satisfacție sufletească echitabilă în raport cu suferințele suportate.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești au declarat recursuri ordinare:

- **partea vătămată Paladi Vasile**, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de pedeapsa penală și mărimea prejudiciului moral încasat, cu pronunțarea unei noi hotărîri, cu stabilirea unei pedepse mai aspre și a unui prejudiciu moral echitabil în mărime de 200 000 lei.

Consideră că decizia a fost emisă contrar prevederilor legale întrucît instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor pe care se întemeiază soluția.

La fel, în motivarea recursului său, partea vătămată invocă precum că la evaluarea prejudiciului moral nu s-a ținut cont de consecințele negative ale prejudiciului și a implicării acestuia în viața sa.

Totodată, indică că suma de 200 000 lei în calitate de compensație a prejudiciului moral în echivalent bănesc, îi va oferi o satisfacție proporțională cu emoțiile negative suportate în legătură cu încălcarea drepturilor sale și a eforturilor depuse pentru apărarea acestora.

- **avocatul Catana Eugeniu**, în numele inculpatului, care invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel, dispunînd achitarea lui Cherdivară Nicolae conform prevederilor art. 390 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

Din textul recursului rezultă că recurentul invocă că declarațiile părții vătămate urmează a fi apreciate critic dat fiind faptul că ele se află în contradicție cu depozițiile celorlalte persoane audiate în ședința de judecată și care nu au fost negate de Paladi Vasile și prin care s-a confirmat atacul ultimului asupra lui Cherdivară Nicolae.

Astfel, instanțele de fond au stabilit cu certitudine că instigatorul conflictului din noaptea de 25 martie 2012 nu a fost inculpatul, ci părțile vătămate Paladi Vasile

și Cociobanu Gheorghe, primul fiind în legitimă apărare potrivit art. 36 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel, fără nici un suport juridic, ilegal și neîntemeiat, pripit a indicat în decizia adoptată pe cauza dată că „scopul lui Cherdivară Nicolae, a fost de a cauza persoanelor necunoscute vătămări corporale cu careva obiecte din ograda sa, adică pînă a ajunge la domiciliul său, a creat un plan. Deci, intenția de a cauza vătămări corporale persoanelor necunoscute a apărut pînă a veni la domiciliu”.

Mai mult, condamnarea inculpatului în baza art. 152 alin. (1) Cod penal este ilegală deoarece conform raportului de expertiză medico-legală nr. 81-D din 02 mai 2012 greșit a fost indicat că lui Paladi Vasile i-au fost provocate vătămări corporale medii, care au dus la dereglarea sănătății mai mult de 21 zile, ori de lungă durată. Însă ultimul a fost internat la 26 martie 2012 și externat la 11 aprilie 2012, deci vătămrile corporale urmau a fi calificate ca fiind ușoare, pentru care răspunderea penală nu există.

- **avocatul Șura Mihail**, în numele inculpatului, care invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel, dispunînd achitarea lui Cherdivară Nicolae conform prevederilor art. 390 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

Din textul recursului, avocatul concluzionează că faptul cauzării leziunilor corporale inculpatului de către partea vătămată Paladi Vasile sunt confirmate în baza raportului de expertiză medico-legală nr. 167 din 27 martie 2012, prin concluziile căruia s-a constatat că, pe corpul inculpatului Cherdivară Nicolae au fost depistate leziuni corporale sub formă de escoriații cu cruste roșii închise, fără formă, cu mărimea de 4x1 cm, 1x1 cm, 1,5x0,5 cm, moi, mai sus de nivelul cutan, în regiunea lombară pe dreapta, cu dureri la palpare.

Necătînd la faptul că inculpatul Cherdivară Nicolae a acționat în stare de legitimă apărare, instanța de judecată a concluzionat că, fapta prejudiciabilă imputată inculpatului de către organul de urmărire penală, nu întrunește elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, reîncadrînd acțiunile ultimului în baza art.152 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a trecut cu vederea grava eroare de drept, și anume declarațiile contradictorii ale părții vătămate Paladi Vasile, date în faza de urmărire penală și la judecarea cauzei, care au fost contraargumentate în instanța de judecată cu declarațiile părții vătămate Cociobanu Gheorghe și a martorilor Lupei Nicolae, Zubcu Ion.

Astfel, inițiatorul conflictului a fost Paladi Vasile, care a avut un comportament grosolan, însoțit de cuvinte necenzurate și expresii injurioase cu amenințarea inculpatului Cherdivară Nicolae în prezența fiului său, Cherdivară Nicolae, la data de 25 martie 2012, după pătrunderea în curtea casei inculpatului.

Acțiunile provocatoare ale părților vătămate Cociobanu Gheorghe și Paladi Vasile, care au părăsit ograda la insistența minorului Cherdivară Nicolae, și-au găsit continuare în urmărirea automobilului condus de către inculpatul Cherdivară Nicolae, depășirea abuzivă a acestuia, cu crearea situației de accident în trafic și

parcarea nemijlocită, ghidat de partea vătămată Cociobanu Gheorghe în ograda inculpatului. În astfel de circumstanțe, afară fiind noaptea, inculpatul Cherdivară Nicolae și soția ultimului, martorul Cherdivară Vera, care în dependență de concluzia instanței, fiind supuși acestui calvar, nu și-au creat impresia unei depline situații de agresivitate, dar au primit drept real pericolul atacului din partea părților vătămate, necunoscute la momentul comiterii atacului, cu posibile consecințe și efecte grave pentru viața și sănătatea inculpatului, cât și a membrilor familiei sale.

Concluzia instanței de apel despre disproportionalitatea între forțele și acțiunile inculpatului îndreptate în privința părților vătămate și presupusului pericol de atac din partea părților vătămate, la fel nu este justificată și probată, dat fiind faptul că, în instanță s-a stabilit cu certitudine prezența la fața locului a feciorului minor al inculpatului și soției ultimului, lipsiți de posibilitatea de a se apăra de realul pericol în lipsa intervenției inculpatului, pe de o parte, și, autorii atacului, persoane necunoscute inculpatului, posibila existență a armelor asupra lor și altor persoane implicate în conflict, nefiindu-i cunoscut scopul atacanților.

În confirmarea nevinovăției inculpatului Cherdivară Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Codul penal, apărarea conchide că, leziunile cauzate părții vătămate Paladi Vasile, sunt condiționate de aflarea inculpatului în stare de legitimă apărare.

În această ordine de idei, apărarea conchide că, în baza probelor admise și administrate în instanța de judecată, vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, nu și-a găsit confirmare probatorie, din care temeiuri solicită pronunțarea sentinței de achitare față de inculpat potrivit prevederilor art. 390 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, cauză care înlătură caracterul penal al faptei, starea de legitimă apărare.

Potrivit prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît, persoana în privința căreia a fost dată o ordonată de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni.

Conform prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală, “înaintarea acuzării învinuitului se va face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinire, dar nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit”:

La data de 27 septembrie 2012, cauza penală a fost remisă pentru judecare instanței de judecată.

În baza probelor stabilite și anexate la cererea depusă la data de 06 decembrie 2012, prima instanță, ignorând prevederile art. 364, 376 Cod de procedură penală, a lăsat fără examinare cererea în cauză și probele anexate la cerere în numele inculpatului Cherdivară Nicolae.

În astfel de circumstanțe, apărarea concluzionează că, procurorul, omițind termenul procedural de 3 luni, cu menținerea calității de bănuît al lui Cherdivară Nicolae, în scopul mușamalizării acestei încălcări de lege, a emis ordonanța în cauză, nefiind acoperită cu o bază probantă, făcând a fi ilegală ordonanța de înaintare a învinuirii din 26 aprilie 2012, care potrivit prevederilor art. 251 alin. (1)

Cod de procedură penală prevede că „încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluiași act”.

Prin urmare, apărarea consideră că urmărirea penală în cauza lui Cherdivară Nicolae a fost exercitată cu grave încălcări a legislației procesuale penale de către organul de urmărire penală, cu încălcarea drepturilor inculpatului la apărare, la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, care nu a prezentat în instanța de judecată probe pertinente, concludente, utile și veridice, care în mod indiscutabil ar fi constatată vinovăția inculpatului.

Mai mult ca atât, în cazul ilegalității învinuirii înaintate inculpatului Cherdivară Nicolae prin ordonanța procurorului din 26 aprilie 2012, reîncadrarea acțiunilor ultimului în baza art.152 alin. (1) Cod penal este una ilegală, întrucât potrivit prevederilor art. 325 alin. (2) Cod de procedură penală „modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare”.

6. Verificând argumentele invocate în recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, ca vădit neîntemeiate, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Avocații Catana Eugeniu, Șura Mihail în numele inculpatului au invocat în recursurile ordinare declarate, ca temeiuri pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 8) Cod de procedură penală.

Conform pct. 5) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, conform pct. 6) alin. (1) al aceluiași articol, în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar conform pct. 8) alin. (1) al aceluiași articol, în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Din conținutul recursului declarat de către partea vătămată Paladi Vasile, Colegiul penal găsește relevant temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, conform căruia, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Judecând cauza, instanța de apel a făcut o amplă analiză a tuturor motivelor invocate de apelanți, just ajungând la concluzia casării parțiale a sentinței doar în latura civilă.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, argumentele din recursuri sunt neîntemeiate, iar deciziile instanțelor de fond corespund tuturor prevederilor legii de procedură penală, ele fiind legale și întemeiate.

Astfel, instanțele de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, fapt ce face ca concluziile despre vinovăția inculpatului Cherdivară Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, să fie juste și întemeiate.

În susținerea acestora, corect au fost menționate declarațiile inculpatului Cherdivară Nicolae, ale părților vătămate Paladi Vasile, Cociobanu Gheorghe, ale martorilor Zubcu Ion, Lupei Nicolae, Catana Gheorghe, Cherdivară Veronica, Cherdivară Nicolae, cererea lui Paladi Vasile din 27 martie 2012, prin care acesta solicită atragerea lui Cherdivară Nicolae la răspundere pentru faptul că ultimul, la 25 martie 2012, pe la orele 23:30, l-a lovit cu un obiect dur de metal peste diferite părți ale corpului (vol. 1, f.d. 9); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25 mai 2012, prin care a fost cercetată gospodăria lui Cherdivară Nicolae, cu anexă fototabela (vol. 1, f.d. 28-30); raportul de expertiză medico-legală nr. 81-D din 02 mai 2012 prin care se concluzionează că la Paladi Vasile s-au depistat – „escoriații a feței, fractură a coastei X pe stînga posterior, lezare a splinei cu hematom subcutan”, care puteau fi provocate în urma acțiunii unor obiecte dure - contondente, posibil în circumstanțele indicate mai sus ce se califică ca vătămări corporale medii, cu dereglarea sănătății mai mult de 21 zile ori de lungă durată (vol. 1, f.d. 64); procesul-verbal de ridicare din 18 aprilie 2012 a următoarelor obiecte și documente: 9 fotografii cu dimensiunile 10x15 cm cu poze a lui Paladi Vasile leziunile primite, cu anexă fototabela (vol. 1, f.d.69-72).

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ceea ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept.

Sunt întemeiate concluziile instanței de apel precum că, prima instanță corect și întemeiat a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului Cherdivară Nicolae urmau a fi încadrate juridic în baza art.152 alin.(1) Cod penal.

Astfel, instanțele de fond just au menționat că, potrivit prevederilor art. 287 Cod penal, obiectul juridic special al infracțiunii de huliganism agravant îl constituie ordinea publică, și doar ca obiect juridic secundar, suplimentar poate fi viața și sănătatea, onoarea și demnitatea, libertatea persoanei și dreptul de proprietate. Întrucât, prin încălcare grosolană a ordinii publice ce exprimă o vădită lipsă de respect față de societate - sunt calificate acțiunile săvârșite intenționat, ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt comise vădit în mod obraznic și demonstrativ de către violatorul ordinii publice, prin comportare batjocoritoare față de cetățeni, prin înjosirea demnității personalității, încălcare insistentă a ordinii publice.

Se consideră huliganism însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, acele acțiuni în procesul cărora

au fost cauzate lovituri, bătăi sau altă violență, care s-a soldat cu cauzarea intenționată sau din imprudență a vătămărilor corporale neînsemnate, ușoare sau medii, precum și cu cauzarea din imprudență a vătămărilor corporale grave sau a decesului victimei.

La fel, sunt corecte concluziile instanțelor de fond precum că conflictul nemijlocit între participanți, inclusiv și aplicarea loviturilor în privința părților vătămăte, s-a produs în curtea gospodăriei lui Cherdivară Nicolae, ceea ce se confirmă prin procesul-verbal de cercetare la fața locului (vol. 1, f.d.20).

Referitor la argumentul apărării privind faptul că inculpatul a acționat în legitimă apărare, Colegiul penal subliniază, că instanțele de fond întemeiat l-au respins, întrucât legitima apărare este o acțiune pe care o realizează o persoană săvârșind o faptă penală, pentru a înlătura efectele unui atac, care periclitizează valorile sociale ocrotite de lege. Atacul constituie o agresiune, o comportare violentă a persoanei, care este îndreptat împotriva unei valori ocrotite de lege, adică prin atac direct se înțeleg acțiunile îndreptate nemijlocit asupra valorilor ocrotite de lege. Atacul se presupune a fi real, dacă există obiectiv, dar nu doar presupus, el se consumă în momentul în care a luat sfârșit și pericolul pentru valorile protejate de lege nu mai există.

Mai mult, Colegiul penal corect a concluzionat că, nici una din părțile vătămăte nu a acționat violent nici în privința inculpatului și nici în cea a membrilor familiei acestuia și nu au manifestat intenția de a exercita un atac asupra celor prezenți la fața locului, astfel, careva pericol real de atac nu a existat, deoarece părțile vătămăte cu inculpatul se cunoșteau și erau și prieteni, și nu au întreprins careva măsuri pentru a aplica lovituri inculpatului, adică Paladi Vasile și Cociobanu Gheorghe nu au folosit și nici nu aveau asupra sa careva obiecte.

Prin urmare, argumentul apărării privind legitima apărare nu poate fi reținut, întrucât, acțiunile inculpatului Cherdivară Nicolae, exprimate prin aplicarea loviturilor cu un obiect special adaptat - o bucată de lemn - exclud starea de legitimă apărare, acțiunile cărora nu au fost îndreptate spre respingerea presupusului atac, intenția inculpatului fiind de a se răfui fizic.

Cît privește argumentul avocatului privind încălcarea termenelor prevăzute de art. 63 alin. (3) Cod de procedură penală, de menținere în calitate de bănuț, acesta a fost just respins de către instanța de apel deoarece nu a fost încălcat termenul de 3 luni, întrucât ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț a fost adoptată la 26 aprilie 2012, inculpatul fiind audiat în aceeași zi (vol. 1, f.d. 86-89).

Ulterior, Cherdivară Nicolae, la data de 26 iulie 2012 a fost pus sub învinuire în conformitate cu prevederile art. 281 Cod de procedură penală (vol. 1, f.d. 98), iar la 30 iulie 2012, i-a fost înaintată acuzarea cu respectarea prevederilor stipulate în art. 282 Cod de procedură penală. Referitor la toate acțiunile menționate, li s-a adus la cunoștința participanților la proces, fapt confirmat prin semnăturile lui Cherdivară Nicolae și avocatului acestuia.

Instanțele de fond just au conchis asupra faptului că din totalitatea de probe administrate și cercetate în cadrul procesului penal, s-a concluzionat privind corectitudinea atragerii inculpatului Cherdivară Nicolae la răspundere penală în baza

art. 152 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse penale în limitele sancțiunii prevăzute, fără privarea acestuia de libertate, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea art. 90 Cod penal, ținându-se cont de prevederile art. 75-77 Cod penal adică, de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite, de circumstanțele atenuante, de faptul că Cherdivară Nicolae a comis pentru prima dată o infracțiune ușoară din imprudență, se caracterizează pozitiv la locul de trai, careva circumstanțe care agravează răspunderea nu s-au constatat.

Invocînd prevederile pct. 5) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, recurentul nu și-a argumentat poziția, întrucît în prima instanță și în instanța de apel, conform proceselor verbale al ședințelor de judecată, au fost prezenți la examinarea cauzei în fond, inculpatul și avocații acestuia.

Nu poate fi reținut nici argumentul părții vătămate Paladi Vasile, precum că, instanța de apel a casat parțial dispozițiile sentinței, pronunțînd o hotărîre nouă, prin care a fost micșorată suma prejudiciului moral, de la 200 000 lei la 20 000 lei, ultima fiind inechitabilă cu suferințele psihice cauzate, deoarece conform art. 27, 414 alin. (1) și (2) Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, fapt ce corect i-a determinat să ajungă la concluzia, că o astfel de sumă este echitabilă, reală și care poate fi executată într-un termen rezonabil. Mai mult ca atît, instanța de recurs, reține, că instanța de apel, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, a ținut cont atît de gravitatea suferințelor psihice și fizice, provocate în urma conflictului care a avut loc între părțile vătămate și inculpatul Cherdivară Nicolae, astfel, corect a stabilit cuantumul despăgubirilor morale în sumă de 20 000 lei.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material, de către prima instanță corect a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile, deoarece nu au fost prezentate probe incontestabile pentru justificarea acestuia.

În acest sens, instanțele de judecată, just s-au condus de prevederile art. 225 alin. (3), 387 alin. (3) Cod de procedură penală, conform cărora dacă la soluționarea acțiunii civile, pentru a stabili suma despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amîna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, instanțele pot să admită în principiu acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța în ordinea procedurii civile.

Dat fiind aceste considerente, precum și faptul că partea vătămată nu a indicat cu certitudine suma despăgubirilor convenite acesteia, în ședința de judecată nefiind prezentate probe care ar confirma cerințele părții vătămate, iar pentru stabilirea exactă a sumelor acestor despăgubiri era necesar de a amîna examinarea cauzei, de aceea instanțele de judecată corect au ajuns la concluzia de a admite în principiu acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

Prin urmare, instanța de apel just a respins apelurile avocaților în numele inculpatului și a admis cel al părții vătămate, argumentele reținute de ultimii au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar aceasta, respectând prevederile art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate.

Ținând cont de cele enunțate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție constată că recursurile urmează a fi declarate inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Pentru aceste motive, în conformitate cu prevederile pct. 4) alin. (2) art. 432 Cod de procedură penală, Colegiul penal

DE C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de partea vătămată Vasile Paladi împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2013, avocații Eugeniu Catana, Mihail Șura în numele inculpatului împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 12 august 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2013 în cauza penală în privința lui *Cherdivară Nicolae Gheorghe*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 aprilie 2014.

Președinte

Judecător

Judecător

Petru Ursache

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș